

Statsforvaltaren i Vestland
Njøsavegen 2
6863 LEIKANGER

Deres ref.: 2024/2229

Vår ref.: 24/31

Vår dato: 03.06.2024

Saksbehandler: Elisabeth Øien // Kontoret for
kvalifisering og sosiale tjenester

Presisering - nødhjelp som lån

Arbeids- og tjenesteavdelingen viser til tidligere mottatt henvendelse fra Statsforvalteren i Vestland datert 7.februar 2024 vedrørende spørsmål om kombinerings av stønadsformer etter sosialtjenesteloven § 21, og vårt svar datert 12.april 2024.

I svaret vårt står det:

«Ved vurdering av stønad i ein nødssituasjon skal ikkje lån vurderast.».

Statsforvalteren i Vestland har i etterkant tatt kontakt med direktoratet og bedt om en nærmere redegjørelse. På bakgrunn av dette har vi sett nærmere på muligheten for å gi nødhjelp som lån.

Utgangspunktet er at nødhjelp gis som bidrag, men loven utelukker ikke at det er mulig å gi nødhjelp som lån. Dette forutsetter at vilkårene er oppfylt og at saksbehandlingen er forsvarlig, herunder at tjenesten ytes i tide.

Stønad til livsopphold, herunder stønad i en nødssituasjon er regulert i sotjl. § 18. Bestemmelsen er en videreføring av § 5-1 i den tidligere loven om sosiale tjenester fra 1991, se Ot.prp.nr.103 (2008-2009). Det fremgår følgende av forarbeidene til den gamle loven, Ot.prp.nr.29 (1990-1991) under merknadene til § 5-1:

«Uavhengig av om søkeren har krav på økonomisk stønad skal sosialtjenesten i en nødsituasjon yte stønad til umiddelbare og nødvendige utgifter til mat, klær og midlertidig husvære.»

Terskelen for å innvilge nødhjelp skal altså være lav. Nødhjelp og livsopphold er regulert av samme bestemmelse, men vurderingen av nødhjelp skiller seg fra vurderingen av ordinær stønad til livsopphold på grunn av nødhjelpens karakter. Økonomisk stønad i en

NAV // ARBEIDS- OG VELFERDS DIREKTORATET // KONTORET FOR KVALIFISERING OG SOSIALE TJENESTER

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

nødsituasjon er begrenset til å gjelde det mest nødvendige i en kort periode. Det kan for eksempel gjelde innkjøp av mat for et par dager. Fordi terskelen for å innvilge nødhjelp er lav, og saksbehandlingen må skje raskt, er kravet til hvilke opplysninger som er nødvendig å innhente for å avgjøre saken begrenset til et minimum.

Før økonomisk stønad kan gis i form av lån, må NAV-kontoret vurdere om det foreligger tilstrekkelige holdepunkter for at tjenestemottaker kan tilbakebetale lånet. En slik vurdering vil kreve at NAV-kontoret gjør en grundig kartlegging, og en konkret og individuell vurdering av tjenestemottakerens helhetlige økonomiske situasjon. Dersom behovet for nødhjelp skyldes at vedkommende faktisk ikke har tilstrekkelig med penger til å dekke sitt livsopphold, for eksempel fordi tidligere vurdering og utmåling av stønad er for lav, så må det gjøres en konkret vurdering slik at stønadsnivået sikrer et forsvarlig livsopphold.

Dersom man ved saksbehandling av søknad om nødhjelp innhenter opplysninger for å avgjøre om tjenestemottaker har tilbakebetalingsevne, innhenter man mer informasjon enn det som er nødvendig for å avgjøre om personen er i en nødsituasjon. Dersom NAV-kontoret rutinemessig innhenter informasjon for å vurdere tjenestemottakers tilbakebetalingsevne i nødhjelpssaker, er det en risiko for at det innhentes mer informasjon enn det som er nødvendig og at saksbehandlingstiden blir uforsvarlig lang.

Lån gis normalt med renter, noe som betyr at tjenestemottakere som får nødhjelp som lån må betale renter og eventuelle andre kostnader som knytter seg til låneavtalen. Dette må tjenestemottakeren få informasjon om før låneavtalen signeres. Slike låneavtaler må også følges opp. Tjenestemottakers økonomiske situasjon kan ha endret seg når lånet skal tilbakebetales, og NAV-kontoret må vurdere om lånet helt eller delvis skal omgjøres til bidrag. Hvis tjenestemottaker søker om å få endret lånevilkårene, eller få omgjort lånet til bidrag, skal søknaden behandles selv om fristen for å klage på vedtaket er gått ut

Med hilsen

Elin Stein
Fung. seksjonssjef
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Elisabeth Øien
seniorrådgiver
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur